

25 Май 2026

Съобщение до медиите
Доклад за оценка на капацитета
Оценка на организационния капацитет за защита на лицата, подаващи сигнали за нарушения

Шест години след приемането на Директивата на ЕС за защита на лицата, подаващи сигнали за нарушения, вътрешните канали за подаване на сигнали продължават да бъдат фрагментирани. Макар организациите формално да изпълняват законовите изисквания, в повечето случаи те все още не са успели да изградят действително ефективна, сигурна и подкрепяща среда за защита на подателите на сигнали.

Докладът за оценка на капацитета за защита на лицата, подаващи сигнали за нарушения, който публикуваме днес от екипа на инициативата VoiceGuard поставя акцент върху уменията и компетенциите на служителите, отговорни за приемането и обработването на сигнали..

Проучването е проведено в шест държави членки на ЕС — България, Чехия, Гърция, Люксембург, Румъния и Испания. Анализирани са пропуските, които водят до разминаване между формалното транспониране на европейското законодателство и реалния практически капацитет на лицата, натоварени с неговото прилагане на организационно ниво.

Към момента организациите все още не разполагат с необходимата оперативна зрялост, за да гарантират реална и ефективна защита на лицата, подаващи сигнали за нередности.

- Близко една трета от организациите ограничават възможностите за подаване на сигнали единствено до минималните изисквания, предвидени в Директивата и националното законодателство. Подобен подход често има възпиращ ефект: служителите, които не са напълно уверени дали техният сигнал попада в тесните рамки на защитата, предпочитат да не подават сигнала, вместо да поемат риска от ответни действия или репресии при сигнал, който не попада в обхвата на закона.
- За много служители системите за вътрешно подаване на сигнала остават по-скоро формално съществуващ механизъм, отколкото реално достъпен инструмент. Макар организациите в общия случай да изпълняват законовите изисквания, те все още не успяват да изградят действително работеща, сигурна и подкрепяща среда за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности. Това разминаване ясно личи в ограничената видимост и достъпност на вътрешните канали за подаване на сигнали (ВКПС). Едва 17,3% от организациите включват информация или препратки към тези канали за подаване на сигнали за нарушения в трудовите договори на служителите си, а близо 60% от служителите не преминават никакво обучение по темата. В резултат на това за значителна част от работещите системата за подаване на сигнали съществува само на теория — без реално присъствие и разпознаваемост в ежедневната професионална среда.

Проектът е съфинансиран от Европейската комисия по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV).

- 26% от организациите отказват да приемат анонимни сигнали. Едва 23% са въвели механизми за двупосочна анонимна комуникация, които позволяват фокусът да бъде поставен върху съдържанието на сигнала, а не върху самоличността на подателя. Допълнително, 13% от организациите поставят започването на проверка по сигнала в зависимост от предоставянето на достатъчно събраната информация, без обаче да осигуряват възможност за защитена двупосочна комуникация.
- Организациите продължават да поставят акцент върху реакцията след настъпили вреди, вместо върху активната превенция на ответни действия. Макар 36% от тях да разполагат с процедури за подаване на оплаквания при случаи на репресии или отмъщение, едва 20% прилагат проактивен мониторинг на рисковете от подобни действия, а само 15% обучават своите мениджъри как да ги предотвратяват. Това показва, че системите са значително по-подготвени да реагират след настъпването на вреди, отколкото да изграждат среда, в която те изобщо да не възникват.

Докладът за оценка на капацитета за защита на лицата, съобщаващи за нарушения публикуван днес е достъпен на уебсайта на проекта: <https://voiceguard-project.eu/>

Най-добрите практики и препоръките са разработени от експертите на проекта и ще бъдат представени в рамките на предстоящите етапи от неговото изпълнение.

Проектът VoiceGuard изгражда цялостна мрежа за подкрепа, обединяваща организации и специалисти от различни области: юристи, психолози, консултанти и неправителствени организации. Целта е да бъде осигурена комплексна, координирана и достъпна подкрепа за лицата, подаващи сигнали за нередности.

Проектът VoiceGuard представлява паневропейска инициатива за подкрепа на лицата, подаващи сигнали за нередности, в рамките на Европейския съюз и за насърчаване на тяхната ефективна защита в съответствие с Директива (ЕС) 2019/1937. В отговор на фрагментираното прилагане и различията в националните режими за защита на подателите на сигнали, проектът VoiceGuard цели да преодолее съществуващите пропуски чрез изграждането на общоевропейска система за подкрепа и защита. Разработваната в рамките на проекта инфраструктура ще предоставя както правна, така и практическа помощ, включително специализирана гореща линия за лица, подаващи сигнали за нередности, както и допълнителни ресурси и инструменти в подкрепа на организациите от публичния и частния сектор.

Проектът VoiceGuard се изпълнява от консорциум от неправителствени организации, както и от компании със съответен опит в областта на защитата на лицата, подаващи сигнали за нарушения: The Baltasar Garzón International Foundation (FIBGAR), Transparency International Romania (TI-RO), Асоциация „Прозрачност без граници“, MD BRAINNOVATION, OZIVENI Z.S, NOVEL Group.

Проектът е съфинансиран от Европейската комисия по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV).

Потърсете повече информация за проекта VoiceGuard, неговите цели, дейности и резултати и на [уебсайта на проекта](#) и ни последвайте във [Facebook](#) и [LinkedIn](#).